

FAMILIESCHOON

Anno LIX nr. 66(NR) 4/2018
Driemaandelijks: december, januari, februari 2018/2019
Afgiftekantoor 9550 Herzele

De Confrérie wil mee zijn met de 21e eeuw. Wij zouden graag de mailadressen verzamelen van al onze leden. Dan kunnen we ook regelmatig mailberichten verzenden met nieuwtjes of speciale aankondigingen. Bezorg ons uw mailadres. Mail naar: hvannerum@hotmail.com.

Volg ons op facebook

Vergadering van de Hoofdraad van de Confrérie op zaterdag 15 december om 14 u in 't Nieuwhuys, E. Ourystraat 2 te Hoegaarden

1. Opvolging van de vervanging van Hoofddeken Victor Claes en van Hoofd Eredeken Paul Taverniers
2. Evaluatie van de Regentiedag van 13 oktober 2018
3. Evaluatie van de Herdenking 75 jaar George Parramore op zaterdag 24 november 2018
4. Nieuws uit de frontlinie van het genealogisch speurwerk (Maurice Dodion)
5. Varia:
 - o Werkprogramma Confrérie 2019 (datums vergaderingen en activiteiten)
 - o Opvolging van de afspraken voor de verjonging en vernieuwing van de Confrérie
 - o Ledenbeheer 2019

Lidmaatschap 2019/ cotisation 2019 (15 euro/jaar):

BE63 3300 5449 0008

IBAN: BE63330054490008

Bic code: BBRUBEBB

Wil AUB vandaag nog het lidgeld betalen voor 2019 en moedig ook (klein)kinderen aan lid te worden; wie bij zijn lidgeld een vrijwillige bijdrage voegt is steunend lid en helpt ons het tijdschrift mooi uitgeven

Versez SVP la cotisation de 15 euro pour l'année 2019 et invitez vos (petits-)enfants de faire le même; devenez membre d'honneur et augmentez votre cotisation de quelques euros! Merci

Confrérie der V Geslachten — Confrérie des V Lignages
Stichting — Fondation 09-12-1741

Servais Sweerts x Angeline Sweerts (De Zwarte Merel / Le Merle Noir 1768)
Hubert Sweerts x Barbe Van Osmael (Het Groene Klaverblad / Le Trèfle Vert 1776)
Deken: Willy Sweerts, Leuvensestraat 19 3290 Diest (onderdeken van de Confrérie)

Charles Van Nerum x Barbe Sweerts (De Gulden Lelie / Le Lys d'Or 1778)
Deken: Arthur Van Nerum, Nieuwelaan 1a bus3 1860 Meise

Henri Hoebancx x Anne Sweerts (Het Zilveren Zwaard / Le Glaive d'Argent 1772)
Henri Struys x Elisabeth Sweerts (De Zilveren Struisvogel/L'Autruche d'Argent 1780)
Deken: Victor Claes, Anjelierenlaan 5 3300 Tienen, 016/810517 (hoofddeken Confrérie)

Hoofderedeken:

Ereraad — Conseil d'honneur

Mr. J.M. Lowet-Oury (+), Président d'honneur et Administrateur délégué 'Raffinerie et Sucrerie du Grand-Pont'
Dhr. L. Borremans (+), Ere-Ambassadeur van Z.M. de Koning der Belgen
Dhr. G. Puttevils(+), Ere-Ambassadeur van Z.M. de Koning der Belgen
Dhr. Baron Charles Roberti de Winghe (+), Ere-Notaris
Z.E.H. J. Vandervelpen (+), oud-deken van de gewezen dekenij Hoegaarden

Redactie—Rédaction

Maurice Dodion – Lelielaan 34 – 3191 Hever – Tel. (015) 61 43 24 en Wasily Pedjko
E-mail: dodionm@hotmail.com
pedjko@hotmail.com

Lidmaatschap/ cotisation annuelle (15 euro/jaar) :

BE63 3300 5449 0008

IBAN: BE63330054490008

Bic code: BBRUBEBB

Wil AUB vandaag nog het lidgeld betalen voor 2019 en moedig ook (klein)kinderen aan lid te worden; wie bij zijn lidgeld een vrijwillige bijdrage voegt is steunend lid en helpt ons het tijdschrift mooi uitgeven

Versez SVP la cotisation de 15 euro pour l'année 2019 et invitez vos (petits-)enfants de faire le même; devenez membre d'honneur et augmentez votre cotisation de quelques euros! Merci

Steunende leden

Notaris Marc Van Nerum
Emile Leclercq
Monique Van Nerum
Cipers Rik
Goidts José
Goris Stef, eresenator

2018

Membres d'Honneur

Anita Van Nerum,
Van Nerum Herwig
Dokter Isabelle Lambrechts
Hacour Filip
Vandermolen Guido
Vander Velpen-Horions Gustaaf

**Art. 288 Vergadering van de hoofdraad van de Confrerie van de 5 Geslachten –
01/09/2018**

Aanwezig: Maurice Dodion, Herwig Van Nerum, Monique Van Nerum, Carine Puttevils, Jean Sweerts, Dany Beeckmans-De Schore, Wasily Pedjko, Willy Sweerts

Verontschuldigd: Elise De Dobbeleer, Arthur Van Nerum

Verslag: Herwig Van Nerum

AGENDAPUNTEN:	
1	Vervanging van de hoofddekken van de Hoofdraad, Victor Claes, en van de overleden Hoofd Eredekken van de Ereraad, Paul Taverniers Bij mail van 31 augustus 2018 heeft Victor Claes met spijt in het hart zijn ontslag ingediend als hoofddekken van de Hoofdraad van de confrérie. Victor Claes ziet zich wegens ziekte en oogproblemen genoodzaakt om zijn functie ter beschikking te stellen. De Hoofdraad aanvaardt het ontslag van Victor en dankt hem voor zijn inzet in het bestuur van de Confrérie. Op de volgende hoofdraad zal worden besproken hoe zal worden voorzien in de vervanging van Victor als Hoofddekken van de Confrérie. De verkennende gesprekken voor de aanstelling van een nieuwe Hoofd-Eredéken van de Ereraad worden voortgezet. Willy en Herwig spreken in de komende maanden verschillende mogelijke kandidaten aan over hun interesse. Zij houden daarbij rekening met de door de Hoofdraad gestelde voorwaarden: Het is bij voorkeur iemand die de Confrérie in de buitenwereld en bij officiële instanties geloofwaardigheid en luister verschaft en door zijn persoonlijkheid en maatschappelijke ervaring voldoende gezag uitstraalt om eventuele geschillen binnen de confrérie diplomatisch te beslechten. Wij verwachten van deze persoon dat hij of zij zich engageert om deel te nemen aan 5 jaarlijkse activiteiten (de Regentiedag + de 4 vergaderingen van de Hoofdraad).
2	Voorbereiding Regentiedag van zaterdag 13/10/2018 De laatste praktische afspraken worden gemaakt voor de Regentiedag van 13 oktober. Maurice zorgt voor de uitnodiging van de leden van de Harmonie, de Heemkring, de notarissen en de familie Putzeys op de officiële plechtigheid op het gemeentehuis. Maurice volgt ook de voorbereiding en het drukwerk van de brochure over de portretten van Arthur Jozeph Putzeys en zijn echtgenote Marie Euphrasie Vrankx (uit te voeren door de gemeente) verder op. Monique en Herwig coördineren de opvolging van de inschrijvingen voor de Regentiedag. Monique maakt de afspraken met het Kouterhof voor de zaalschikking. Maurice stelt voor de feestzitting in de namiddag een tentoonstelling samen over de familie Putzeys en de Gilde van de Groene Klaver.
3	Voorbereiding van de Herdenking 75 jaar George Parramore op zaterdag 24 november 2018 Het Parramore Comité en de Confrérie willen voor de 75e verjaardag van het sneuvelen van George Parramore graag een speciaal cachet geven aan de herdenking van 2018. Dit jaar is ook het laatste jaar van de vieringen 14-18. Het ontwerp van folder in kleurendruk, uitgewerkt door Carine Puttevils, wordt zeer positief onthaald door de Hoofdraad. Voor de voorbereiding van de Herdenkingsplechtigheid, worden de volgende verdere afspraken gemaakt:

	Wij zullen de folder laten verspreiden in verschillende scholen van de gemeente (het 5^e en 6^e leerjaar van de Gemeentelijke Basisschool van Hoegaarden, de Basisschool Mariadal Hoegaarden, het Sint-Janscollege Meldert). Monique informeert om hoeveel leerlingen het gaat. Wij kiezen voor een druk op 1.000 exemplaren. Herwig richt een officiële vraag aan het Schepencollege voor het financieren, drukken en verspreiden van deze folder. Hij vraagt ook een bijdrage van de gemeente in de kosten van de receptie voor de medewerkers, inrichters en aanwezige personaliteiten op de plechtigheid in 't Nieuwhuys te Hoegaarden na afloop van de plechtigheid aan het monument (raming 50 personen x 3 consumpties tegen 2,5 euro = 375 euro). Willy spreekt Yves Stouthuysen aan met de vraag of hij kan zorgen voor de aanwezigheid van een aantal oude legervoertuigen op de plechtigheid. Willy contacteert ook Peter Laeremans van de muziekmaatschappij Sint Cecilia met de vraag of zij kunnen zorgen voor een muzikale omlijsting een kwartier voor en 5 minuten na de plechtigheid, eventueel met een kleinere band met percussie of een Jazz band. ROB tv zal ook worden uitgenodigd als Cecilia kan komen. Een bezorgdheid daarbij is wel: de steenweg volledig afsluiten tijdens de bietenperiode kan moeilijk liggen. Afsluiten gebeurt alleen voor activiteiten langer dan kwartier. Willy contacteert tenslotte Generaal Van De Voorde met de vraag wie wij kunnen contacteren voor iets extra uit de hoek van de omliggende militaire basissen.
4	Nieuws uit de frontlinie van het genealogisch en historisch speurwerk (Maurice Dodion) Maurice brengt verslag uit over enkele actuele genealogische en historische opzoeken: De restauratie van de Paradijshoeve door Chris Michel wordt voortgezet. De buitenmuur van de hoeve blijft niet wit, maar wordt mooi opgekuist en opnieuw ingevoegd zodat de oorspronkelijke baksteen terug zichtbaar wordt. Een vroegere geïnteresseerde koper wilde de 5 wapenschilden van de Confrérie op de gevel plaatsen. Chris is bereid om dat ook te doen, zo is hij met Maurice overeengekomen. De wapenschilden zullen worden gemaakt in duurzaam hard hout. Ze zullen alle 5 op een rij worden opgehangen aan de kant van het smalle straatje, het zogenaamde 'Koeizeikstraatje'. Prijs en uitvoering zijn nog niet besproken. Maurice geeft een toelichting bij het artikel 'HET OUDE CONFRERIEBOEK VAN HET APOSTELENGENOOTSCHAP TE HOEGAARDEN', gepubliceerd door Inge CALLEBAUT in de Verslagen en Mededelingen van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde, aflevering 2 van 1990, blz. 177-276. Dit artikel bevat een kritische bespreking en tekstuele weergave van dit Hoegaardse handschrift Het artikel van Inge Callebaut is op het internet te vinden in de DBNL, link: https://www.dbnl.org/arch/ver016199001_01/pag/ver016199001_01.pdf
5	VARIA Archieven van Paul Taverniers Het huis van Paul Taverniers is ondertussen leeg gemaakt. De Confrérie heeft spijtig genoeg niet de gelegenheid gekregen om nuttige documenten of voorwerpen voor de archieven van de Confrérie der V Geslachten te recupereren.
6	Agendapunten voor de volgende vergadering van de hoofdraad op <u>zaterdag 15 december 2018</u> in 't Nieuwhuys te Hoegaarden (zie voorpagina Familieschoon)

Art. 289 De Regentiedag van 13 oktober 2018

De overhandiging van de portretten op het gemeentehuis

De Regentiedag van de Confrérie in het Kouterhof

1489

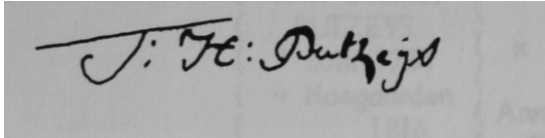

Sfeerbeelden van de Regentiedag, meer in volgend nummer!

Drie burgemeesters Putzeys in Hoegaarden sinds 1795 is niet niks...

Toespraak gehouden door Godelieve Hardiquet, als vertegenwoordigster van de gemeente

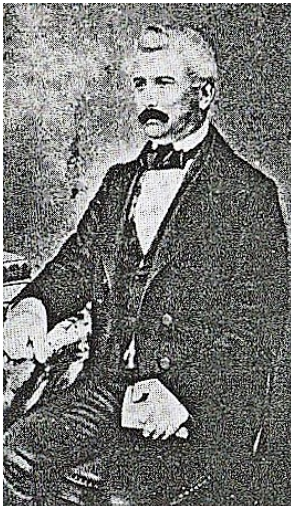
Trudo Hubert Putzeys, aanhanger van de nieuwe gedachte van de Franse revolutionairs, werd in 1795 als eerste '*maire*' ofte burgemeester van het kortstondige kanton Hoegaarden aangesteld. Het was toen 22 juli 1795 of, om het in de officiële en nieuwe datumrekening van toen uit te drukken: het was toen de 4de Thermidor van het jaar 3 van de Franse Revolutie. Zijn laatste handtekening als "*maire*" zette hij de 18de december van dat jaar. Hij bleef wel de titel dragen tot 8 februari 1796. Hij was heel die tijd ook '*Voorzitter der Commissie voor Kapitaalaangifte*' een cumul die hij tot 16 juni 1796 behield.

Drie dagen na zijn ontslag als '*maire*', namelijk op 11 februari 1796, werd hij benoemd tot Vrederechter (*Juge*) en gerechtelijk politieofficier te Hoegaarden en in deze functies

bleef hij dan benoemd tot 4 juni 1802 bij de afschaffing van het kanton. In totaal handelde hij 649 gerechtszaken af.

Rond de eeuwwisseling werd hij aangesteld als secretaris van notaris van Autgaerden die "*Agent National*" en "*Commissaire du Pouvoir Exécutif*" was.

Louis-Alexandre Putzeys

Louis-Alexandre Putzeys werd geboren te Hoegaarden op 24 november 1814 en was de neef van Trudo Hubert Putzeys.

In 1840 volgde hij zijn vader, Henri Putzeys, op als notaris en in 1848 trouwde hij met Catherine Rosalie Dumont, die tot de V Geslachten, namelijk het *Huis der Groene Klaver*, behoorde.

Hierdoor was hij kozijn van zijn voorganger Henri Joseph Paillet, die burgemeester van Hoegaarden was van 1849 tot 1853.

En omwille van dezelfde verwantschap was hij eveneens kozijn van gewezen burgemeester Jean-Baptist Dumont, burgemeester van Hoegaarden van 1831 tot 1836, vermits Catherine Rosalie Dumont van deze een nicht was.

Op 4 juli 1853, na het ontslag van Paillet, werd Putzeys tot liberaal burgemeester van Hoegaarden aangesteld en legde de eed van trouw af aan Leopold I. Hij was

de grote promotor van de liberale fractie. Zijn burgemeesterschap werd

vooral gekenmerkt door de hartstochtelijke vete tussen wit of de liberalen en zwart of de katholieken.

Putzeys handelde verschillende processen af, deed de wekelijkse markt terug floreren, verbeterde het onderwijs, stelde te Hoegaarden een postbureel in liet nieuwe bruggen leggen over de Gete en de Beek.

Putzeys was hoofd van de Burgerwacht en werd de medestichter van de Muziekmaatschappij "*Les Mélomanes de la Grande Ghète*", waarvan hij voorzitterschap was.

Jean-Baptist Dumont

Op 18 december 1861 gaf hij echter zijn ontslag, ingevolge politieke moeilijkheden met de oppositie, maar kwam in 1866 terug aan de macht als burgervader.

Een jaar voordien was hij medestichter geweest van de eerste suikerfabriek te Hoegaarden en was hij ondermeer daardoor de meest vooraanstaande man van het dorp.

In 1873 moest hij, onder druk van de oppositie, de splitsing in de Harmonie toestaan en op 22 februari 1877 gaf hij opnieuw en definitief nu, zijn ontslag als burgemeester.

Hij stierf te Hoegaarden op 09 mei 1881.

Henri Joseph Paillet

Arthur Putzeys

Arthur Putzeys werd geboren te Hoegaarden op 19 maart 1849, als zoon van de oud-burgemeester Louis Alexander Putzeys, die hij trouwens in 1881 als notaris opvolgde.

Hij was de kleinkoos van de oud-burgemeesters Jan Baptist Dumont en Joseph Paillet.

In 1884 huwde hij met Valentine Vranckx uit Kuntich en woonde in de ouderlijke woonst, in de straat die sinds 1935 zijn naam draagt.

Hij behoorde tot de liberale partij, was Provinciaal Raadslid en werd op 02 maart 1896 burgemeester van Hoegaarden.

Hij maakte een eind aan de katholieke overheersing te Hoegaarden die 19 jaar had geduurd.

Arthur deed veel voor de bevordering van de volkskermis en de volksspelen. Hij was toen al jaren

bekommerd om en voorzitter van de liberale muziekmaatschappij, die hij opwerkte tot een prachtige harmonie. Zij kreeg haar vaandel van hem in 1896.

Onder Arthur Putzeys kende de gemeente een rustige periode. Sukkelend met zijn gezondheid moest hij al in 1904 een paar maanden zijn werk als burgervader staken en vanaf november 1905 verscheen hij niet meer op bijeenkomsten van het schepencollege, noch op de vergaderingen van de gemeenteraad. Zijn ontslagbrief van 7 januari 1906 werd voorgelezen op de gemeenteraadszitting van 2 februari daaropvolgend.

Hij overleed op 24-06-1906.

Maar ondertussen hadden de liberale muzikanten hun waardering en erkentelijkheid uitgedrukt door hem een schilderij van hun weldoener aan te bieden.

Carine Puttevils met links Filip Havet, die de gemeente vertegenwoordigde en rechts de vertegenwoordiger van de Amerikaanse ambassadeur, Kolonel Brant Stephenson, Defense Attaché;
De gelegenheidsspeech werd gehouden door Brant Stephenson

**Art. 291 Rozengeur en maneschijn op de foto's,
andere realiteit in het echte leven!**

Maurice Dodion en Wasily Pedjko

**Alphonsine Van Nerum (Hoeg. 1877-Elsene 1905)
x Roland Lecherf (Brussel 1877-Elsene 1917
zoon: Omer Lecherf (Elsene 1900))**

Maurice Dodion en Wasily Pedjko

Alphonsine Van Nerum

Roland Lecherf

Afstamming van Alphonsine Van Nerum:

Dochter van Julien Van Nerum (Hoeg. 1843-1908), brouwer en Justine Defoor/Defoer (Brussel 1833-Elsene 1904)

Kleindochter van Livinus Van Nerum (Hoeg. 1819-1891), houthandelaar en Monique Cipers (Hoeg. 1824-1886)

En van Pierre Joseph Defour/Defoer (ZL. 1808-Leuven 1848), goudsmid en Marie Gertrude Simon (Attenhoven 1805)

Afstamming van Roland Lecherf:

Hij was zoon van Gustave Lecherf, handelaar en Elisabeth Berghmans

Justine Defoer – Roland Lecherf – Alphonsine Van Nerum met boreling Omer

Omer Lecherf (*ook jongetjes konden tot tot 6 jaar een rokje dragen, handig toch*)

De familienaam werd van Defour/Defoor in 1851 officieel Defoer, bij besluit van de rechtbank te Nivelles; de verwantschap met de gebroeders Defoer uit Jodoigne, die het ver schopten in het Egypte van de helft van de 19de eeuw is legio.

1495

Julien Van Nerum

Justine Defoer

Trouwfoto van Alphonsine en Roland

Monsieur FRANÇOIS VAN NÉRUM, Madame FRANÇOIS VAN NÉRUM,
née MATHILDE DAVIDS et leurs enfants ;

Monsieur ARTHUR VAN NÉRUM, Madame ARTHUR VAN NÉRUM, née
LÉONTINE DESWERT et leurs enfants ;

Monsieur GUSTAVE DUROCHEZ, Madame GUSTAVE DUROCHEZ, née
VALENTINE VAN NÉRUM ;

Monsieur ROLAND LECHERF, Madame ROLAND LECHERF, née
ALPHONSINE VAN NÉRUM et leur enfant ;

Monsieur PHILIPPE REUS, Madame PHILIPPE REUS née ALPHONSINE
DE BROEK ;

Monsieur CHARLES LADURÉE, Madame CHARLES LADURÉE, née
CÉCILE DE BROEK ;

La famille VAN NÉRUM,

ont la profonde douleur de vous faire part de la perte irréparable qu'ils
viennent d'éprouver en la personne de

Madame Veuve Charles VAN NÉRUM - DEFOER

leur mère, belle-mère, aïeule, tante et grand'tante bien aimée, née à Bruxelles
le 20 Janvier 1833 et y décédée le 7 Septembre 1904, après une longue et
pénible maladie, munie des secours de la Religion.

Les absoutes seront dites en l'Eglise St-Boniface, à Ixelles le Vendredi 9
Septembre courant, à 2 1/2 heures de relevée.

Réunion à la maison mortuaire, Rue de Stassart, 105, à 2 heures

Ils recommandent son âme à vos pieux souvenirs

Des messes de Confréries seront dites à Hougaerde à une date ultérieure.

Ixelles-Bruxelles, le 7 Septembre 1904.

Ter inleiding

Op 16 april 1871 overlijdt plots Charles Van Nerum, echtgenoot van Justine, en hij wordt op 19 april begraven. Een lange slepende longtering (*memorieschriften van broer dokter*) had hem geveld. *Chaals* kende zijn ziekte en wist dat hij geen hoge ouderdom zou bereiken.

Gedurende 18 jaar was Charles weduwnaar geweest, maar op 10 juni 1859 verschijnt hij samen met Justine Defoer voor notaris Putzeys om een huwelijkscontract op te stellen *alles voor de langstlevende*. Door het huwelijk worden de vier kinderen wettig gemaakt die hij ondertussen had met Justine, en kan de droeve bladzijde uit de familiegeschiedenis afgesloten worden.¹ Uit dit huwelijk zijn nog drie kinderen geboren, zodat ze samen 7 nakomelingen hadden, allen te Hoegaarden geboren:

Elodie Van Nerum (Hoeg. 01.01.1852) x Edmond Debroeck
Achiël Van Nerum (Hoeg. 29.07.1854-1872), student veeartsenijkunde
François Van Nerum (Hoeg. 16.12.1856) x Mathilde Davidts
Arthur Van Nerum (Hoeg. 02.02.1859) x Leontine Deswert
Elise Van Nerum (Hoeg. 15.04.1861) x haar schoonbroer Edmond Debroeck
Gerardine Van Nerum (Hoeg. 16.09.1863-1864
Valentine Van Nerum (Hoeg. 28.11.1869) x Gustave Durochez

Bij zijn dood is oudste zoon Achiël pas 17 geworden en student in het eerste jaar veearts. De brouwerij wordt in afwachting van een zoon-opvolger in handen van een beheerder gegeven. Zijn jaarwedde van 10.000 frank viel echter te hoog uit en men zag uit naar een andere mogelijkheid.

Julien Van Nerum, de 29-jarige zoon van Livien beheert dan van in de zomer 1872 de *Distillerie et Brasserie*. In februari 1873 echter treedt hij in het huwelijk met zijn 40-jarige tante Justine Defoer. Hij wordt zo de stiefvader van zijn minderjarige kozijns en nichten: François, Arthur, Elise, Valentine en Elodie.

Uit het huwelijk van Julien met Justine Defoer worden ook drie kinderen geboren:

Achille Van Nerum (29.11.1873-19.08.1879)
Ferdinand Van Nerum (30.07.1875-09.04.1876)
Alphonsine Van Nerum (05.03.1877-1905) x Roland Lecherf

Zij groeien als broers en zusters op met de andere kinderen en Julien is voor alle kinderen van Justine goed. Julien zetelt ook van 1879 tot 1889 in de gemeenteraad en hij is te Hoegaarden een zeer populaire figuur. Maar vanaf 1882 begint het mis te lopen. Het wordt met de jaren een familiedrama binnen de Van Nerums en het familiegoed en –fortuin zal erdoor verloren gaan.

Zoals het meer voorkomt staat de moeder en echtgenote, in dit geval Justine Defoer tussen twee vuren: haar man en haar zonen, vooral Arthur. Twee dezelfde karakters... Het komt in 1889 tot een breuk tussen Julien en Justine.

In 1897 verlaat Julien Van Nerum definitief het pachthof en de brouwerij om met meid Elisabeth 's Heeren op de hoeve Geens te gaan wonen (*huidig parochiecentrum*)². In 1900 vertrekt Justine Defoer naar Elsene bij haar dochter Valentine. De oude St-Cornelishoeve wordt enkele maanden later verkocht aan de *Coöperatieve Melkerij*. Weg brouwerij, weg fortuin.

Wat leert ons de doodsbrief van Justine?

Alle kinderen en hun nakomelingen staan vermeld, haar tweede echtgenoot Julien Van Nerum niet!

(wordt vervolgd)

¹ Daarover meer in het volgende nummer

² Zie artikel in *Alpaidis* nr. 213 (4/2018)

**Art. 292 Anno 1753 – 1754 :
Josephus Vanden Bempt als tiendheffer
van het kapittel van Hoegaarden in proces met het kapittel rond de heropbouw van de
Sint-Gorgoniuskerk van Hoegaarden.**

**De vondst van een procesbundel over Josephus
Vanden Bempt in het Rijksarchief van Luik.**

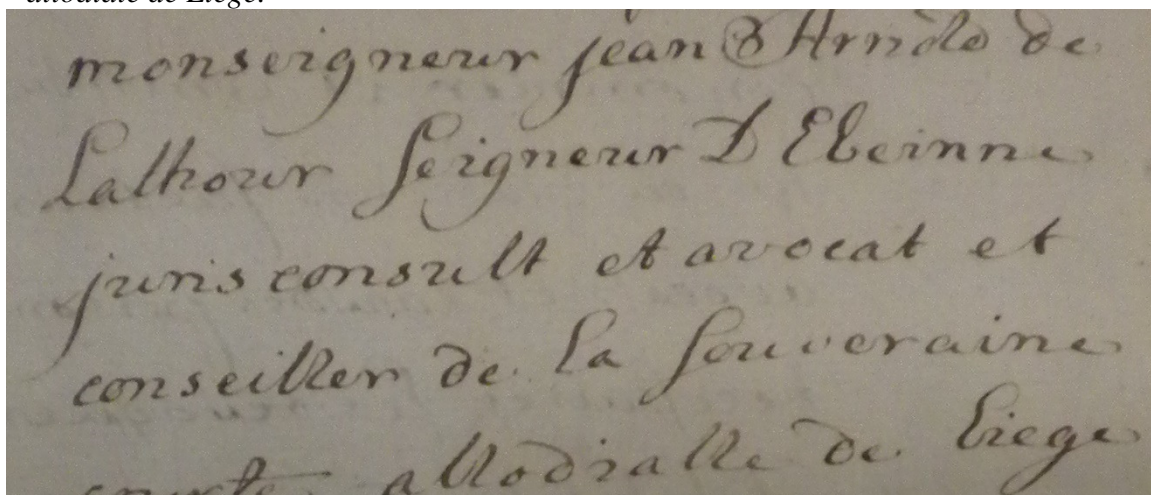
In het Rijksarchief van Luik vonden we volgende vermelding terug in de Inventaire des archives de l'Officialité de Liège ³ :

*Le conseiller de Lathour, agissant au nom des décimateurs de Hoegaarden, contre **Joseph van den Bempt** et autres repreneurs des dîmes de Hoegaarden. Dîmes. 1753.
(Raadgever de Lathour, optredend in de naam van de bezitters van de tienden van Hoegaarden, tegen Joseph van den Bempt en andere tiendheffers ⁴ in Hoegaarden. Tienden. 1753)*

Op basis van deze vermelding konden we de originele documenten aanvragen en inkijken. Het bleek om een hele bundel van processen te gaan tegen Josephus Vanden Bempt uit 1753 – 1754. Deze processen kaderen binnen de processen die gevoerd werden rond de kosten voor de heropbouw van de kerk van Hoegaarden. (zie verder)

Officieel werden in deze documenten de processen gevoerd tussen

*Monseigneur Jean Arnold de Lathour Seigneur D'Ebinne
juris consult et avocat et conseiller de la souveraine courte
allodiale de Liège.*

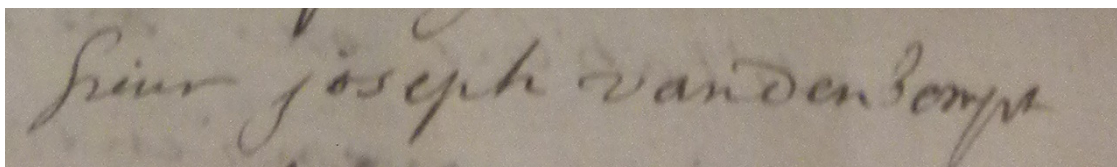

tegen
Sieur (= Seigneur) Josephus vanden Bempt ⁵

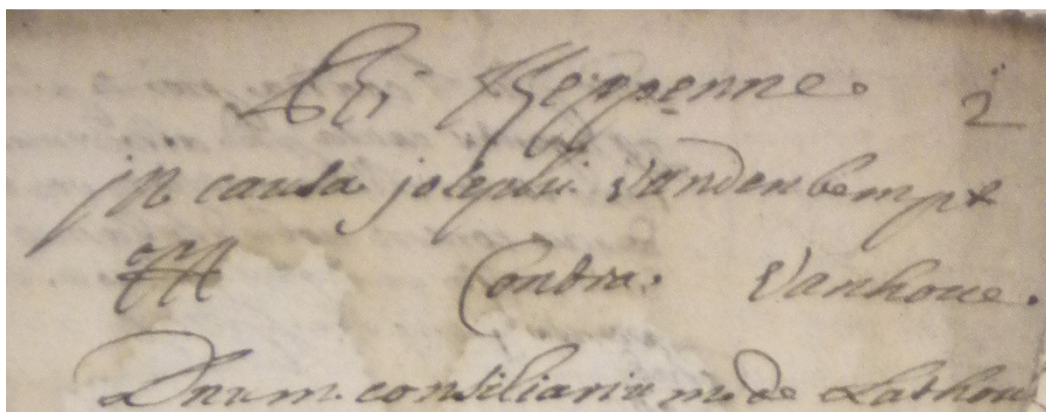
³ Rijksarchief Luik, Officialité de Liège, dossiers de procès, 1re série, n° 776

⁴ Tiendheffer was de belastingssinner van de "tienden". De tiende (tienden) werd in Europa ingevoerd ten tijde van Pepijn III (714-768). Het was bedoeld als een belasting, die moest dienen ter financiering van de armenzorg, het levensonderhoud van parochiepriesters en de instandhouding van kerkgebouwen.

⁵ Joseph Vanden Bempt trad hier als vertegenwoordiger op van al de tiendheffers van het Kapittel

In de praktijk waren het echter advocaten die optraden als hun vertegenwoordigers : voor Joseph Vandenbempt was dit Keppenre;⁶ voor Monseigneur de Lathour was dit Vanhove.

Keppenre in causa Josephi Vandenbempt

Contra Vanhove

D(omin)um consiliarium de Lathour

In deze procesbundel zijn talrijke akten terug te vinden over Josephus Vanden Bempt als “tiendeheffer” te Hoegaarden :

Akten dd. 04/06/1753 , 23/06/1753, 17/11/1753, 23/11/1753, 24/05/1754 en 24/07/1754 ⁷.

De familiale context.

Josephus Vanden Bempt ⁸ werd gedoopt in de Sint-Gorgonius kerk te Hoegaarden op 18 maart 1712 als enige zoon van Albertus Henricus Dionisius Vanden Bempt ⁹ en Clara Sweerts.

Via zijn moeder Clara Sweerts was Josephus verwant met de “vijf geslachten” van Hoegaarden. ¹⁰

Tussen zijn neven waren er meerdere personen die de lokale macht in handen hadden te Hoegaarden :

⁶ Zie portret op einde van dit artikel

⁷ De heropbouw van de kerk startte 02/05/1754. De processen tegen Josephus Vanden Bempt waren echter nog lopende... (zie verder).

⁸ Familieboek VANDENBEMPT, deel 2, p. 400 – 408. Josephus Vanden Bempt (stamvader van de rode, groene en gele tak) was pachter, brouwer en kapelmeester te Sint-Katharina-Houtem Hoegaarden in opvolging van zijn vader Albertus.

⁹ Albertus Henricus Dionisius Vanden Bempt was pachter en brouwer te Sint-Katharina-Houtem, Hoegaarden. Hij was ook kapelmeester tot aan zijn overlijden in 1725 op 45-jarige leeftijd.

¹⁰ Clara Sweerts was de dochter van magister Henricus Sweerts en Agnes Taverniers. Haar broer Servaes Sweerts was de stamvader van de V geslachten van Hoegaarden.

- Henricus Sweerts, **pastoor** en later deken van Hoegaarden.
- Servais Sweerts (gehuwd met Catherine Sweerts), brouwer, **notaris** en **griffier** van Hoegaarden.
- Henricus Hubertus Sweerts (gehuwd met Barbara Van Osmael), pachter, brouwer en **burgemeester** van Hoegaarden.
- Carolus Van Nerum (gehuwd met Marie Barbe Sweerts), brouwer, **schepen** en **burgemeester** van Hoegaarden.
- Henricus Struys (gehuwd met Elisabeth Sweerts), brouwer, **eerste schepen** en **burgemeester** van Hoegaarden (1746).

Zijn familie behoorde tot de regentie ¹¹ en het was de gemeente onder leiding van de regentie en de dorpsraad ¹² die een proces tegen het kapittel startte in 1752. Josephus Vanden Bempt was als tiendeheffer in dienst van het kapittel. Nochtans koos hij (samen met andere tiendeheffers) de kant van de gemeente en de regentie tegen het kapittel. Daardoor kwam hij in 1753 in proces met zijn eigen werkgever(s) !

De lokale context : de heropbouw van de kerk.

1501

De processtukken kaderen in de processen die gevoerd werden rond de kosten voor heropbouw van de kerk van Hoegaarden.

De oude romaanse kerk van Hoegaarden was in 1752 zodanig in verval geraakt dat er dringend herstelwerken moesten gebeuren of een nieuwe kerk gebouwd.

Iedereen was het daarmee eens , maar de grote vraag was :

wie gaat dit betalen?

Aan de ene kant had men de gemeente, zijn regentie en de pastoor, die vonden dat het kapittel van Hoegaarden moest opdraaien voor deze kosten.¹³

De kanunniken hadden immers genoeg inkomsten uit hun “tienden” en hun bezittingen en deze tienden dienden ook voor het onderhoud van de kerk. (zie 2.)

Aan de andere kant had men het kapittel van Hoegaarden¹⁴. Dit kapittel beschikte over de tienden¹⁵ van het **hele** grondgebied van Hoegaarden en had daarbij ook nog andere bezittingen. Het kapittel vond echter dat zij niet moest opdraaien voor de kosten. Hun voornaamste argument was dat de oude romaanse kerk van Hoegaarden oorspronkelijk het kasteel van Gravin Alpaidis ¹⁶ was.

¹¹ De regentie van Hoegaarden bestond uit de meier, de secretaris en 6 schepenen en werden voor het leven benoemd door de prinsbisschop van Luik.

¹² De Dorpsraad bestond uit de dorpsmeester (burgemeester) en gezwoeren; zij werden jaarlijks verkozen. Zij waren dus niet benoemd voor het leven zoals de leden van de regentie.

¹³ De pastoor stond ook aan de kant van de gemeente en regentie. Pastoors werden in de 18^e eeuw benoemd door de Prinsbisschop van Luik. De eeuwen daarvoor werden ze benoemd door Keulen !

¹⁴ Dit kapittel was gesticht door Gravin Alpaidis rond het jaar 980 en bestond uit een een proost, een vice-proost, een scholaster en nog 9 andere kanunniken. (dus samen 12 leden). Dit kapittel stond sedert zijn ontstaan onder het gezag van de Domkapittel van Keulen (en de Duitse adel). Zij waren in principe verplicht om in Hoegaarden te verblijven, maar in de praktijk is dit nooit het geval geweest; doorgaans woonden er maar 3 of 4 kanunniken in Hoegaarden.

¹⁵ Deze tienden werden geïnd door de “tiendeheffers” of de belastingontvangers waaronder Josephus Vanden Bempt.

¹⁶ Alpaidis, Gravin van Hoegaarden, huwde Godfried I, Heer van Rumigny, † 964.

Zie ook in ons tijdschrift van de familievereniging Vanden Bempt anno 2015 : De familie VAN DEN BEMPT uit Hoegaarden stamt ook af van Gravin Alpaidis van Hoegaarden en dit via de familie en ridders de Lantwijnck, heren van Horst.

Zij zou haar kasteel *omgevormd* hebben tot de romaanse kerk en daardoor stond de kerk al eeuwen op gemeenteground. Dus was het de gemeente die moest opdraaien voor de kosten.

Deze twee partijen stonden tegenover elkaar en konden niet tot een akkoord komen. De processen rond de financiering van de kerk werden opgestart in Luik in 1752.

Dat Josephus Vanden Bempt in 1753 mee in proces lag, was omdat hij als tiendeheffer (in dienst van het kapittel) de geinde tienden niet meer doorgaf aan het kapittel. Dit was een gewaagde zet, daar er toen nog géén definitieve uitspraak was in het conflict.

En dit conflict werd zelfs op hoog niveau gevoerd : Monseigneur de Lathour, de zaakgelastigde van het kapittel, deed in 1753 zelfs een beroep op de paus van Rome rond deze zaak.

Tevergeefs....de nieuwe Sint-Gorgoniuskerk zou er komen !

Op 02/05/1754 werd er gestart met de bouw van een nieuwe kerk op de plaats van de vervallen romaanse kerk en dit op een moment dat de processen nog steeds bezig waren. En er zou nog lang geprocedeerd worden...zelfs nog een eeuw lang !

Deze zaak zou pas definitief afgesloten worden door een arrest van het beroepshof van Brussel in **1853**.

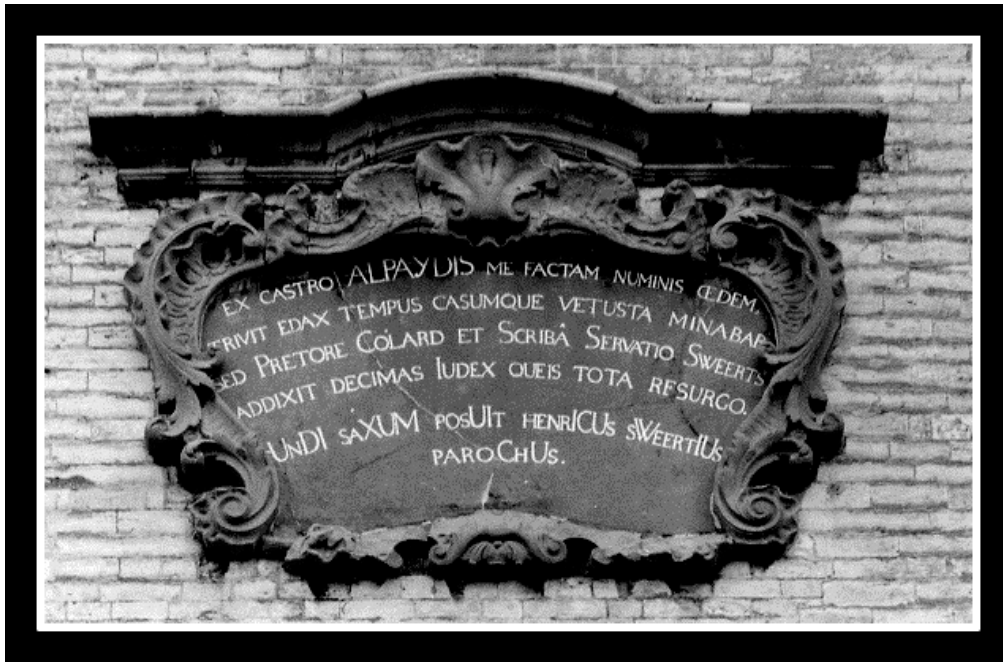
De nieuwe Sint-Gorgoniuskerk van Hoegaarden.

De Sint-Gorgoniuskerk zoals we ze op heden kennen werd gebouwd tussen 1754 en 1759 en is de grootste rococokerk van België.

De toren van de kerk is in witte gobertangesteen en domineert het landschap rond Hoegaarden.

Op de voorkant van de toren bevindt zich een cartouche met als tekst :

Ex castro Alpaydis me factam numinis oedem,
trivit edax tempus casumque vetusta minabar,
sed Pretore Colard et Sciba Servatio Sweerts,
addixit decimas Iudex queis tota resurgo.
Undi saxum posuit Henricus Sweertius
parochus.

1503

Van kasteel van Alpaidis werd ik tempel Gods.
Knagende tijd, ouderdom en noodlot hebben mij tot puin gebracht.
Maar onder het meierschap van Colard en het secretarisschap van Servatius Sweerts ¹⁷, heeft
de rechter mij de tienden toegewezen, waardoor ik nu helemaal opnieuw herrijs.
Pastoor Henricus Sweerts ¹⁸ legde de eerste steen.

Op de cartouche staat vermeld dat de kerk opnieuw kon opgebouwd worden, **nadat de rechter de tienden toegewezen had**.

Door de teruggevonden procesbundel weten we nu dat ook Josephus Vanden Bempt daarin een rol gespeeld heeft !

In september 1759 was de kerk voltooid (buiten een deel van de meubilering) en werd ze door de hulpbisschop van Luik plechtig ingewijd.

Josephus Vanden Bempt heeft dit nog meegemaakt. In 1760 verhuisde hij echter met zijn ganse gezin naar Neervelp ¹⁹ en werd daar de nieuwe pachter van het Hof van Mingerloo.

Dr. Gilbert Vandenbempt, Haasrode.

¹⁷ Servaes Sweerts was brouwer, notaris en griffier van Hoegaarden en neef van Josephus Vanden Bempt.

¹⁸ Henricus Sweerts was pastoor (later deken) van Hoegaarden en neef van Josephus Vanden Bempt.

¹⁹ Het pachthof Vanden Bempt te Sint-Katharina-Houtem met gronden in Hoegaarden en Meldert werd door de familie verhuurd aan derden tussen 1760 en 1793.

De belangen van de Hoegaardiërs werden aan het hof te Luik verdedigd door zaakgelastigde en notaris Keppenne

Portret van Adam Keppenne, vriend en notaris van kunstenaar Léonard Defrance, door hem geschilderd circa 1770, doek. De Luikse notaris staat recht, zijn rechterhand leunt op een bundel akten.

Adam Keppenne (°1730) was notaris, procureur (*prélocuteur*) bij het Schepentribunaal en griffier van het Hof van Velroux; zijn vader Jean Keppenne (°1699) was eveneens procureur

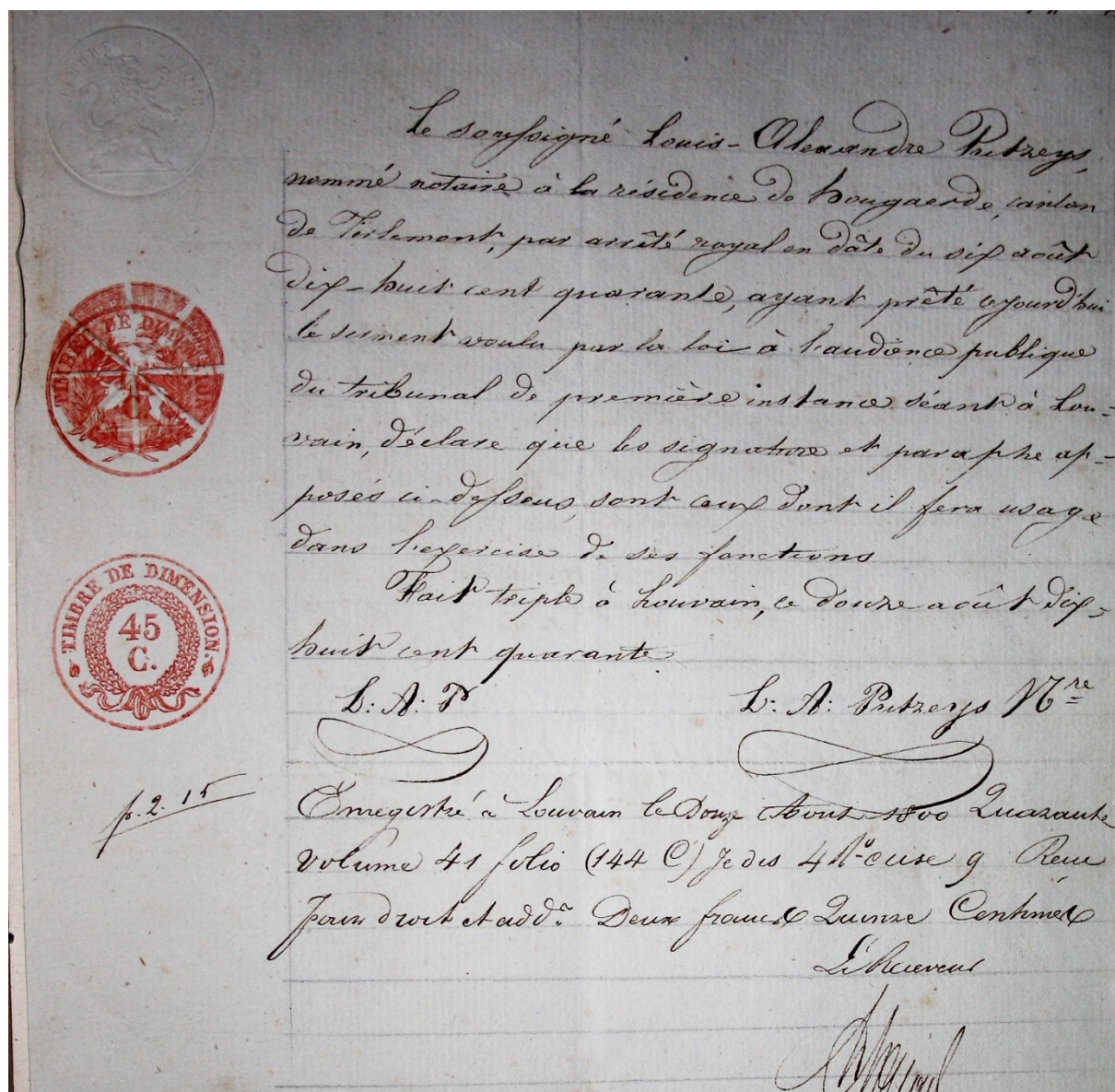
Inhoud Alpaidis 54ste jaargang, nr. 213, 4/2018

- Edito
- Tweetalig herdenking van de oorlog in de eeuwfeeststoet van 27 juli 1930 te Hoegaarden
- Tweetalige herdenking van de oorlogsslachtoffers te Outgaarden op 30 mei 1920
- Bijkomend evenement gerelateerd aan de 'Klaprozententoonstelling': Ann Lamon
- 100 jaar postzegels om de Grote Oorlog te herdenken
- 1919: Einde dagboek Louise Vander Velpen en de Canadezen te Hoegaarden
- Over Sint-Gorgonius en onze Sint-Gorgoniuskerk in de feestbundel Jaak Ockeleij (2018)

Lidgeld voor Alpaidis = 15 euro/jaar op rekening: BE23 3630 8110 6891 (BBRUBEBB)
Van Heemkring: Hoegaards erfgoed vzw

Art. 293 Putzeys, aanvullingen bij de wandel brochure van 13 oktober II.

Maurice Dodion en Wasily Pedjko

1505

Document dat de nieuwe notaris moest deponeren bij het gemeentebestuur²⁰

Louis-Alexandre Putzeys (Hoeg. 24.11.1814-09.05.1881) werd notaris benoemd met residentie te Hoegaarden, kanton Tienen, bij KB van 6 augustus 1840:

Hij legde de verplichte eed af (*le serment voulu*)²¹ en bevestigde dat de paraaf en de handtekening op dit document die zijn waarmee hij de bescheiden van zijn functie als notaris zal ondertekenen. Zijn vader Henri Putzeys, notaris ook, overleed op 18 mei 1840.

²⁰ AGH, Beraadslagingen van de gemeenteraad

²¹ De notaris moet, op straffe van verval, binnen twee maanden na zijn benoeming, ter terechtzitting van de rechtbank waaraan de aanstellingsakte is gericht, de eed afleggen die de wet aan alle openbare ambtenaren oplegt, alsook dat hij zijn ambt nauwgezet en eerlijk zal vervullen

Mooi bewijs van de splitsing van de Hoegaardse harmonie: De katholieken behielden de vlag, de liberalen de naam '*Les Mélomanes de la Grande-Ghête*'.

En dus kregen de liberale muzikanten in 1896 van hun voorzitter en burgemeester Arthur Putzeys een splinternieuwe vlag; uit dank schonken de leden aan Arthur zijn geschilderd portret, dat sinds 13 oktober II. Officieel terug te Hoegaarden is.

Maar niets lijkt wat het is!

Bij de inhuldiging van het oorlogsmonument te Outgaarden op 30 mei 1920 wordt er ter plaatse een grote stoet gehouden met zowel de katholieke harmonie van Hoegaarden (Paradijs/Paradis), als de liberale harmonie uit de Cercel/Cercle.

De katholieken dragen hier nog altijd de stichtingsnaam van de harmonie, terwijl die eigenlijk toekwam aan de liberalen!

Het onderscheid wordt in het programma gemaakt door elk zijn repetitie-/concertzaal te vermelden

Wat ook opvalt is dat de plechtigheid doorgaat in de **gemeente Outgaarden**, officieel een gehucht van Zétrud-Lumay van 1810 tot en met 1922; de scheiding was in 1920 door de Provincieraad goedgekeurd, de kamer stemde ze ook in juni 1922 en de Senaat 8 dagen later. De wet van 26 juli 1922 maakt van Outgaarden een zelfstandige gemeente. De eerste gemeenteraadsverkiezingen gaan door op 1 oktober 1922. Het eerste proces-verbaal van de zittingen van de gemeenteraad wordt geacteerd de 12de november 1922.

GEMEENTE OUTGAERDEN GROOT	COMMUNE DE OUTCHARD GRANDE
Vaderlandsch Feest op ZONDAG 30 MEI 1920	Fête Patriotique DIMANCHE 30 MAI 1920
PROGRAMMA : 11 u. (zomeruur) : Plechtige lijkdienst voor de gesneuvelden. 3 1/2 u. : Grootte zinnebeeldige stoet.	PROGRAMME : 11 h. (h. e.) Service funèbre pour les morts. 3 1/2 h. Grand Cortège Allégorique.
GROEPEN :	GROUPES :
1. Gendarmen. 2. Ruiters. 3. Fanfaren « L'Avenir », St-Jans-Geest. 4. De Belgische Kleuren — 3 juffrouwen te paard. 5. Verheerlijking van Koning en Koningin (wagen) 6. a) Oud-Strijders van Outgaarden. b) Oud-Strijders van Zittaard-Lummen, Hougaerde, Thienen. c) Oud-soldaten van Hougaerde. Leopoldisten. 7. De Zegepraal (wagen). 8. Fanfaren « La Renaissance », Neerheylysssem. 9. Zes provinciën ; groep jongens. 10. Matigheidsbond, Hougaerde. 11. Opetsching van mannen voor Duitschland. Gedeporteerden. 12. De Weldadigheid (wagen). 13. Harmonie « Les Mélomanes de la Grande-Ghête », Hougaerde (Cercle) 14. Drij provinciën ; groep meisjes. 15. Het Rood-Kruis. De Verminkten. 16. De Verbondenen (wagen). 17. De Verdediging aan den Yzer (wagen) 18. Harmonie « Les Mélomanes de la Grande-Ghête », Hougaerde (Paradijs) 19. Uitdrijving van keizer Willem uit België. 20. Feestcommissie en Gemeenteoverheid.	1. Gendarmes. 2. Cavaliers. 3. Fantares « L'Avenir », St-Jean-Geest. 4. Couleurs Nationales — 3 filles à cheval. 5. Glorification du Roi et de la Reine (char) 6. a) Combattants de Outchard. b) Combattants de Zétrud-Lumay, Hougaerde et Tirlemont. c) Léopoldistes de Hougaerde. 7. Le Triomphe (char) 8. Fantares « La Renaissance », Neerheylysssem. 9. Six provinces ; groupe de garçons. 10. Ligue de tempérance, Hougaerde. 11. Réquisition d'hommes pour l'Allemagne. Déportés. 12. La Bienfaisance (char) 13. Harmonie « Les Mélomanes de la Grande Ghête » Hougaerde (Cercle) 14. Trois provinces ; groupe de filles. 15. La Croix-Rouge. Mutilés. 16. « Les Alliés » (char) 17. La Défense de l'Yzer. Tranchée (char) 18. Harmonie « Les Mélomanes de la Grande-Ghête » Hougaerde (Paradis) 19. Expulsion de l'empereur Guillaume II. 20. Comité des fêtes et autorités.
WEGWIJZER : Vorming van den stoet : Kerkstraat en Hougaerdestraat, Optocht langs : Meisjesschoolstraat, Doelen, Paenhuysbeek, Hoogstraat, Boterstraat, Hougaerdestraat, Groote-Brugstraat, St-Rochusstraat, Kerkstraat, Meisjesschoolstraat, Meisjesschool, waar de stoet ontbonden wordt. Aan de kerk : Inhuldiging van grafmonument en huldiging der oud-strijders, verminkten en gedeporteerden. Uitdeeling van diploma's.	ITINÉRAIRE : Formation du cortège : Rue de l'église et rue de Hougaerde. Départ par : Rue de l'école des filles, rue du seigle, Paenhuysbeek, rue Haute, rue au Beurre, rues de Hougaerde, du Grand-Pont, St-Roch, de l'église, de l'école des filles jusqu'à l'école, où le cortège se dissout. Devant l'église : Inauguration du monument funèbre ; hommage aux combattants, mutilés et déportés. Distribution de diplômes.

Programma van feestelijkheden van 30 mei 1920

1813

Januaris... de in 't begin dezer, is er eenen operateur geweest genaemt Mr Dewilder denw. gelogeert was bij L. Van Nerum op de plaats, en heeft zijn verblijf aldaer genomen tot het begin van Meert.

Meij op 4 de is den donder op den toren gevallen omtrent 2 ueren naer middag door denn is afgebrand het bovenste werk onder het kruys en in 't midden van den toren, door welk vuur hij is beschaedigt geweest, voor de somme van... Daer is ook ongelooft veel volk geweest van alle omliggende dorpen, om denzelven brand te blussen, waer van den kloekmoedigsten geweest is Felix Josens, van hoegaerden, cruysser van zijnen stiel en eenen jongen van 17 a 18 jaar oud, zoone van Goossen (van Nerum) schalderdekkers-knegt.

En den boom waer de spille instaeet bijnae over gebrand, het heeft ook gebrand in het midden van den toren door welk vuur hij is beschaedigt geweest voor 1000, 2 a 3 guldens volgens het zeggen van veele personen, want degene die het moesten maeken en konden het niet taxeren, zij zijn 's anderendags ront gegaen om geld, voor den zelven te maeken en hebben seffens naer het verloop van eenige dagen beginnen te werken aen denzelven, en is voltrokken geweest den...

Gelogeerd bij **L. Van Nerum** op de *Plek* Het moet zijn: bij **Jean Henri**, tweede kind en eerste zoon van Franciscus en Catharina Lowet. Op 15 oktober 1795 huwt hij Anna Maria Groetaers en zij vestigen zich op de Plaats in de voormalige herberg *Rust op den Berg*. Zij houden er een linnenwinkel en een herberg, genaamd *Bij Rikkes van Siskes* (Henri, zoon van Franciscus). Zij brengen elf kinderen ter wereld te Hoegaarden. Maar met de dood van hun achterkleinzoon Prosper in 1941 sterft de laatste naamdrager van de stamvertakking. Hij zou ook de bijl geleverd hebben waarmee in 1797 de Franse vrijheidsboom werd omgehakt door Petrus Sweerts. Verraden, nam hij de vlucht naar de Boerenkrijg (maar als dat laatste juist is, was hij toch vrij snel terug thuis).

Foto bij het gouden huwelijksjubileum (1950) van Jean Charles Matheessens en Adrienne Debroeck; uiterst rechts, ook met baard de broer van Jean Charles; Bijnaam: *de bawet*, en hij woonde naast *Alice van Koubeke Pit*. Matheessens woonde in het onlangs verkochte huis van Arthur Van Nerum

Uit een geschrift dat in bezit was van Jean Charles Matheessens (Antwerpen 1877-Hoeg. 1955), natiebaas, getrouwd met Marie Rosalie Adrienne Debroeck (Hoeg. 1873), dochter van de gewezen onderwijzer Adolf Debroeck, en dat destijds ingezien is geweest door dichter-postbode-krantenwinkel Felix Vandenbroeck, toen die nog in Hoegaarden woonde (Doelstraat)

(wordt vervolgd)

Retouradres
Van Nerum Herwig
Heimbeekveld 21
1860 MEISE

Driemaandelijks tijdschrift PB06142
Afgiftekantoor 9550 HERZELE

Wandeling Putzeys, rond 1770 te Hoegaarden aangekomen en niet om te brouwen!
Drie burgemeesters en vijf opeenvolgende notarissen(1795-1973)
Gaven het nieuwe mee een kans: suiker en muziek
Balancerend tussen liberaal en katholiek
*Brochure in kleur met plattegrond, uitgegeven ter gelegenheid van de schenking
van de portretten van burgemeester en notaris Arthur Putzeys
en van het portret van zijn echtgenote Valentine Vranckx
aan de gemeente Hoegaarden*

Realisatie

Maurice Dodion
Wasily Pedjko

Uitgave van:

Heemkring 'Hoegaards erfgoed vzw'
De Confrérie der V Notabele Geslachten

Leden die een pdf wensen sturen een mail:
Dodionm@hotmail.com

*Met de steun van het gemeentebestuur
en van Linda Cornu, deskundige vrije tijd & samenleving*

Inhoud Familieschoon Anno LIX nr. 66(NR) 4/2018

- Art. 288 Vergadering van de hoofdraad van de Confrérie van de 5 Geslachten (01.09.2018)
- Art. 289 De Regentiedag van 13 oktober 2018
- Art. 290 De Parramore herdenking van zaterdag 24 november 2018
- Art. 291 Rozengeur en manrschijn op de foto, andere realiteit in het echte leven
- Art. 292 Anno 1753-1754: Josephus Vanden Bempt als tiendheffer van het kapittel van Hoegarden in proces met het kapittel rond de heropbouw van de Sint-Gorgoniuskerk van Hoegaarden
- Art. 293 Putzeys, aanvullingen bij de wandelbrochure van 13 oktober 2018
- Art. 294 Uit het *Memorie Boexken* van Jacobus Troost